

תאריך עדכון: 21.6.2020

שם ומספר הקורס: צדק מאחה – אלטרנטיבה לצדק הפלילי.

73-049-01

שם המרצה: פרופ' אורי תימור

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות: 2

מסטר: שני

שנת לימודים: תשפ"א

א. מטרות הקורס הקניית ידע תיאורטי ופרקטי בתחום הפרקטיקות המאחות תוך התמקדות בצדק המאחה.

ב. תוכן הקורס: הסטודנטים ילמדו להכיר את פרקטיקת הצדק המאחה בהשוואה לפרקטיקת הצדק הפלילי התגמולי הנוהגת. במקביל הם ילמדו גישות תיאורטיות הנוגעות בפרקטיקות אלה. כמו כן ילמדו הסטודנטים על תהליכי גישור תרבותיים ייחודיים לקבוצות התרבות החיות בארץ כגון דין תורה (יהודים) וסולחה (ערבים).

מהלך השיעורים:

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	מטרות הענישה הפלילית	גייגר ותימור, 2009	
2	הפרקטיקה בענישה הפלילית	דרשוביץ,	
3	הגישה האבוליוניסטית	טננבוים, Bianchi	
4	פרקטיקות מאחות חלופות ליישוב סיכסוכים	אלברשטיין, 2007 (באינטרנט – דרכים..)	
5	קבלת אחריות ועונש טבעי	פרידמן-שחף (2009)	
6	חוק פיצוי קרבן זכויות נפגעי עבירה		
7	צדק מאחה לנוער	ינאי וגרבלי, 2012 שוסטרי ושחף-פרידמן, 2016	יש באינטרנט

8	מרכיבים בהליך הצדק המאחה צפייה בדוגמאות צ"מ	סיכום שלי – מודל 2020	סרט-הגשר השרוף
9	מחקרים בתחום הצדק המאחה	ינאי וגל, 2016 נוימן, 2006	
10	תועלות פסיכולוגיות הערכת תכנית קד"ם	Poulson, 2003. מזרחי ואח', 2015	סרט – קד"ם (משרד הרווחה)
11	פרקטיקות מאחות – דין תורה, שמגלוץ וסולחה	גינת, 2000, שוירץ 2012- / שפירא, בוברובסקי ואח'	מצגת דין תורה
12	ביקורת על הצדק המאחה	Morris / ביטון 2011	
13	הרצאת אורחת		מנחת הליכי צ"מ
14	סיכום החומר		

ג. חובות הקורס:

חובות: השתתפות ב-80% מהשיעורים.
עמידה בבחינה בסוף הסמסטר.

מרכיבי הציון הסופי: 100% ציון בחינה.

ד. ביבליוגרפיה:

חובה

אביהר, א. (2004). קבוצות דיון משפחתיות בישראל: תפיסות ורגשות שהתעוררו לאחר המפגש בקרב נפגעי עבירה, פוגעים ותומכיהם. עבודה לשם קבלת תואר מוסמך בישוב וניהול סכסוכים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.

אזרחי, י' רוזינר, א' חסידה, י' (2015). מחקר הערכה על תכנית קבוצות דיון משפחתיות (קד"ם) כהליך חלופי לנוער עובר חוק: דוח מסכם. ירושלים: משרד הרווחה

אלברשטיין, מ' (2007). תורת הגישור. ירושלים: מגנס.

גיגר, ב. ותימור, א. (2009). ההצדקות הפילוסופיות והמוסריות להענשת עבריינים. בתוך ש"ג שוהם וא' תימור, סוגיות בתורת הענישה בישראל, עמ' 23 - 46. קרית ביאליק: אח:

דרשוביץ, א' (2006). מכתבים לעורך דין צעיר. אור יהודה: כנרת זמורה ביתן.

ינאי, א' וגרבלי ש' (2012). צדק מאחה: סוגיות בהיוועדות קטין עובר חוק עם נפגע העבירה. חברה ורווחה, לב(2), 261 - 277.

ינאי, א' וגל, ט' (2016). *מפגיעה לאיחוי – צדק מאחה בישראל*. ירושלים: מאגנס.

טננבוים, א' (2001). הגישה האבוליוניסטית: האם הגיעה העת לבטל את הענישה הפלילית? *שערי משפט* ב' 3, 261 - 284.

נוימן, א. (2006). *צדק מאחה: סקירת תיאוריות ויישומים*. [גירסה אלקטרונית]. נדלה ביום חמישי 10 ינואר 2013, מאתר פסיכולוגיה עברית - <http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=703>

שוסטרי, ל' ושחף-פרידמן, א' (2016) *צדק מאחה ושיח מאחה ברשות לשיקום האסיר*. בתוך, *מפגיעה לאיחוי – צדק מאחה בישראל*. ירושלים: מאגנס.

שפירא, ר' (2006). הגיעה העת לסולחה. הפרקליט, מח', 458-433.

Poulson, B. (2003). A Third Voice: A Review of Empirical Research on the Psychological Outcomes of Restorative Justice. *Utah Law Review*, (י ש במודל 2020)

Braithwaite, J. (1989). *Crime, Shame and Reintegration*. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press, (pp. 69-83).

Rodriguez, N. (2007). Restorative Justice at Work: Examining the Impact of Restorative Justice Resolutions on Juvenile Recidivism. *Crime & Delinquency*, 53(3), 355-379.

Strang, H., Sherman, L., Angel, C.M., Woods, D.J., Bennett, S., Newbury-Birch, D. & Inkpen, N. (2006). Victim Evaluations of Face-to-Face Restorative Justice Conferences: A Quasi-Experimental Analysis. *Journal of Social Issues*, 62(2), 281–306.

רשות

בוברובסקי, נ', רונאל, נ' ותימור, א' (2017). הליך השמגלנה: יישוב סכסוכים והשכנת שלום בקהילת יוצאי אתיופיה בארץ. *צוהר לבית הסוהר*, 18, 166 – 182.

ביטון, ד' (2011). *צדק מאחה' - כגישה משלימה למשפט הפלילי עבודת גמר לתואר שני במדעי המדינה ובטחון לאומי*. חיפה: אוניברסיטת חיפה

בן דוד, ש' (2003) ויקטימולוגיה מנקודת מבט הקרבנות, . *מגמות בקרימינולוגיה: תיאוריה, מדיניות ויישום*, עורכים: מ. חובב, ל. סבה ומ. אמיר, המכון לקרימינולוגיה, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים.

גינת, י' (2000). *נקמת דם נידוי תיווך וכבוד המשפחה*, אוניברסיטת חיפה: זמורה ביתן.

ינאי, א., שרביט, ר. וגרבלי, ש. (2001). הועדה של עבריין וקורבן: דרך לגישור ולטיפול בפשיעה בקהילה. *חברה ורווחה*, כ"א (1), 27-50.

ינאי, א' (2002) טיפול המשטרה בנפגעי עבירה: הדאגה לפיצוי הנפגע. *משטרה וחברה*, 6: 98–73.

פרידמן-שחף, א' (2009) *צדק מאחה ואחריות: תפיסות של פוגעים, שנחשפו להליכי צדק מאחה, בהתייחס לאחריות*. חיבור לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", המחלקה לקרימינולוגיה, אוניברסיטת בר-אילן.

פרקש, ע. (2009). צדק מאחה במשפט הפלילי. בתוך ש'ג' שוהם וא' תימור (עורכים), סוגיות בתורת הענישה בישראל (עמ' 73 – 122). קרית ביאליק: אח.

שוירץ, י. (2012). סמכות בתי הדין הרבניים במדינת ישראל. משפחוק- סוגיות בבתי המשפט ובבית הדין, 4, 432-353.

Bazermore, G. (2001). Young People, Trouble and Crime: Restorative Justice as a Normative Theory of Informal Social Control and Social Support. *Youth and Society*, 33 (2) pp. 199-226.

Bianchi, H. (1994) Assensus and Sanctuary, in R. Duff and D. Garland, *A reader on Punishment*, Oxford, Oxford University Press.

Daly, K. (2017) Restorative Justice: The real story. *Punishment & Society*, 4(1), 55-79.

Morris, A. (2002). Critiquing the Critics: A Brief Response to Critics of Restorative Justice. *British Journal of Criminology*, 42(3), 596-615.

Umbreit, M.S. (1995). The Development and Impact of Victim - Offender Mediation. In the United States. *Mediation Quarterly*, 12(3), 263-276.

Zehr, H. (1990). *Changing Lenses: A New Focus on Crime and Justice*. Scottdale, Pa.: Herald Press.